

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

Zadanie finansowane z budżetu państwa
realizowane przez Powiat Wolsztyński.

PORADNIK

Fundusz alimentacyjny – Kiedy mogę skorzystać?

FUNDACJA
HONESTE VIVERE

ul. Amałowicza – Tatar 7,
04-474 Warszawa

+48 22 379 75 40

www.honestevivere.org

fax: +48 22 349 26 20

[fundacjahonestevivere](https://www.facebook.com/fundacjahonestevivere)

kontakt@honestevivere.org

Fundusz alimentacyjny – podstawa prawna

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.).

Komu przysługuje świadczenie?

1. obywatelom polskim

2. cudzoziemcom:

- jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
- przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli osoby te zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wysokość świadczenia

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Kiedy przysługuje świadczenie z Funduszu?

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od kryterium dochodowego. Świadczenia przysługują zatem, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł (dochód na jednego członka rodziny jest waloryzowany okresowo).

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Bezskuteczność egzekucji

Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

braku podstawy prawnej do pojęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,

braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Do kiedy przysługuje świadczenie?

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Zmiana wysokości świadczenia

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

Komu nie przysługuje świadczenie?

- jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- zawarła związek małżeński.

Kryterium dochodowe

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę ustala się biorąc pod uwagę dochody odpowiednio następujących członków rodziny: rodziców osoby uprawnionej, małżonka rodzica osoby uprawnionej, osobę, z którą rodzic osoby uprawnionej wychowuje wspólne dziecko, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia oraz dziecko, które ukończyło 25. rok życia otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, a także osobę uprawnioną; do rodziny nie zalicza się:

- dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- dziecka pozostającego w związku małżeńskim,
- rodzica osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz.

Jeżeli prawo do świadczeń ustala się osobie uprawnionej pozostającej pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód osoby uprawnionej.

Ustalenie dochodu

Przy ustalaniu uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego brane są pod uwagę dochody członków rodziny osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy oraz zmiany w sytuacji dochodowej stanowiące utratę lub uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny powiększonego o kwotę uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty.

W przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, uzyskany w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był osiągnięty. Przepisy o uzyskaniu dochodu mają zastosowanie, jeśli dochód uzyskany nadal jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Uzyskanie dochodu

Zgodnie z ustawą uzyskanie dochodu następuje jeżeli nastąpi określone zdarzenie prawne tj.:

- zakończenie urlopu wychowawczego,
- uzyskanie prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
- uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- uzyskanie zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem renty przyznanej rolnikowi w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,
- rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej,
- uzyskanie zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Utrata dochodu

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy lub po tym roku ustalając dochód nie uwzględnia się kwoty dochodu, który następnie został utracony. Przy obliczaniu wysokości dochodu z gospodarstwa domowego należy złożyć wniosek, iż konkretny dochód został utracony.

Utrata dochodu to:

- uzyskanie prawa do urlopu wychowawczego,
- utrata prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
- utrata zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- utrata zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem renty przyznanej rolnikowi w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,
- wyrejestrowanie pozarolniczej działalności gospodarczej;
- utrata zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Kryterium dochodowe – prowadzenie działalności rolnej

W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Dochody brane pod uwagę przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- deklarowany w oświadczeniu dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszony o należny zryczałtowany podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
- inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (w szczególności: alimenty na rzecz dzieci, stypendia socjalne, należności otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych).

Od dochodów odlicza się kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

PODSTAWOWE DOKUMENTY!

Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć w szczególności:

- uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego;
- **zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, uzyskanym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;**
- oświadczenia o dochodzie członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, uzyskanym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;
- zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów członków rodziny uzyskanych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy (alimenty, stypendia socjalne, dochód z gospodarstwa rolnego), w szczególności zaświadczenie komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na rzecz uprawnionego o wysokości świadczenia alimentacyjnego wyegzekwowanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy (jeśli postępowanie było prowadzone);
- zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne;
- **oświadczenie o bezskuteczności egzekucji lub zaświadczenie od komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji (za ostatnie dwa miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku) lub**
- informacja właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności w szczególności w związku z:
  - brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub
  - brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;
- dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej;
- odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem;
- zaświadczenie lub oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej, w przypadku, gdy osoba uprawniona ukończyła 18 rok życia;

- w przypadku, gdy osoba uprawniona znajduje się pod opieką opiekuna prawnego, orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej;
- orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, w przypadku posiadania takiego orzeczenia przez osobę uprawnioną;
- przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani wyrokiem sądu lub ugodą sądową do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny;
- kopię karty pobytu, w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej (+oryginały do wglądu).

W przypadku, gdy okoliczności sprawy mające wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wymagają potwierdzenia innym dokumentem niż wymienione powyżej, podmiot realizujący świadczenie może domagać się takiego dokumentu.

Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej.

Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczenia alimentacyjnego.

Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do ośrodka pomocy społecznej.

Formularze wniosków, zaświadczeń i oświadczeń niezbędnych do przyznania świadczeń udostępnia organ wypłacający świadczenia z Funduszu.

Okres wypłaty świadczenia

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustala się, na okres świadczeniowy tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia.